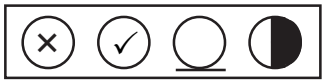
M16/MPS102/EE/20160519

वेळ : 3 तास **गुण : 80**

विद्यार्थ्यांसाठी सूचना :

1. विभाग A वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी प्रश्नांचा आहे. त्याची उत्तरे उत्तरपत्रिका / OMR Sheet वर नोंदवायची आहेत.

2. OMR Sheet वरील चार पर्यायांपैकी अचूक पर्यायाखालील वर्तुळ काळ्या पेनाने पूर्ण भरावे. वर्तुळ अर्धवट भरल्यास अथवा एका प्रश्नास जास्त वर्तुळ भरल्यास ते उत्तर चुकीचे समजले जाईल.

A B C D

उत्तराची अयोग्य नोंद

A B C D

उत्तराची योग्य नोंद

3. बहुपर्यायी प्रश्नांमध्ये सर्वात अचूक उत्तरे नोंदविणे अपेक्षित आहे.

4. विभाग B वस्तुनिष्ठ विनापर्यायी स्वरूपाचा आहे. त्यासाठी स्वतंत्र उत्तरपत्रिका दिली आहे.

5. विभाग C हा दीर्घोत्तरी स्वरूपाचा असून आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढणे अपेक्षित आहे.

6. विभाग A साठी प्रत्येक चुकीच्या उत्तरासाठी 1/3 उणे गुणपद्धत लागू आहे.

7. विभाग B आणि विभाग C साठी उणे गुणपद्धत लागू नाही.

SECTION - A (गुण : 26)

या विभागात एकूण 52 प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला अर्धा गुण याप्रमाणे हा विभाग 26 गुणांचा आहे. या विभागाला 1/3 उणे गुणपद्धत लागू आहे.

1. रातांधळेपणा कोणत्या जीवनसत्त्वाच्या कमतरतेमुळे होतो ?
   a) अ b) ब
   c) क d) ड

2. पंचवार्षिक योजनांची सुरूवात केव्हापासून झाली ?
   a) 1947 b) 1950
   c) 1951 d) 1952

3. 13 व्या वित्त आयोगाचा कालावधी काय ?
   a) 2010-15 b) 2011-16
   c) 2012-17 d) 2013-18

4. रिझर्व्ह बँकेचे मुख्यालय कोठे आहे ?
   a) मुंबई b) दिल्ली
   c) चेन्नई d) कोलकाता

5. भारतास आतापर्यंत किती तेलधक्के बसले आहेत ?
   a) 1 b) 2
   c) 3 d) 4

6. डार्विनने कशाचा सिद्धांत मांडला ?
   a) अणुगर्भ
   b) उत्क्रांतवाद
   c) बल
   d) जडत्व

7. खालीलपैकी भारतीय अंतराळ शास्त्रज्ञ कोण आहे ?
   a) प्रफुल्लचंद्र रे
   b) सी. व्ही. रमण
   c) जयंत नारळीकर
   d) अमर्त्य सेन

8. खालीलपैकी इनपुटचे साधन कोणते ?
   a) की-बोर्ड b) माऊस
   c) प्रिंटर्स d) मॉनिटर

9. भारतात सर्वप्रथम कृत्रिम पाऊस कधी पाडण्यात आला ?
   a) 1957 b) 1966
   c) 1980 d) 2004

10. नक्षलवादाची सुरूवात कोणत्या राज्यात झाली ?
    a) आंध्रप्रदेश b) ओडिसा
    c) छत्तीसगड d) प. बंगाल

11. भारत-पाकिस्तान सीमावादात कोणता मुद्दा येत नाही ?
    a) काश्मीर
    b) कच्छचे रण
    c) सरफ्राीक
    d) सियाचीन

12. आर्थिक उदारीकरणाचे धोरण कधी स्वीकारण्यात आले ?
    a) 1966 b) 1991
    c) 1999 d) 2008

13. सरकारला मिळणारे उत्पन्न कोणत्या निधीमध्ये जमा होते ?
    a) संचित b) अकस्मात
    c) भांडवल d) वित्तीय

14. भारत सरकारला सर्वाधिक उत्पन्न मिळवून देणारा कर कोणता ?
    a) संपत्ती b) कस्टम
    c) मालमत्ता d) कॉर्पोरेट

15. सातव्या पंचवार्षिक योजनेचे उद्दिष्ट काय होते ?
    a) आधुनिकीकरण
    b) उत्पादक रोजगार निर्मिती
    c) पूर नियंत्रण
    d) यापैकी नाही

16. भारतात परकीय गुंतवणूक कोणत्या क्षेत्रात मोठ्या प्रमाणात येते ?
    a) कृषि b) उद्योग
    c) ऊर्जा d) संरक्षण

17. विजेच्या दिव्याच्या तारेत कोणता धातु वापरतात ?
    a) तांबे b) लोखंड
    c) ॲल्युमिनियम d) टंगस्टन

18. विहीर खणणे आणि जमीन खरेदीसाठी कोणत्या मुदतीचे कर्ज दिले जाते ?
    a) अल्प b) मध्यम
    c) दीर्घ d) यापैकी नाही

19. महालेखापालाची नियुक्ती कोण करते ?
    a) पंतप्रधान b) राष्ट्रपती
    c) अर्थमंत्री d) सभापती

20. आय एफ एम ची स्थापना ____ साली झाली ?
a) 1947 b) 1945
c) 1996 d) 1975

21. कागद कारखान्यातून निघणाऱ्या निःस्सरणात काय आहे ?
a) जैविक कार्य
b) मळी
c) इथेनॉल
d) कार्सिनोजिनक पदार्थ

22. विद्युत घंटेमध्ये विद्युत ऊर्जेचे रूपांतर कशात होते ?
a) चुंबकीय b) ध्वनी
c) यांत्रिक d) उष्णता

23. मूर बेटावरून कोणत्या राष्ट्रांत वाद सुरू आहे ?
a) भारत - पाक b) भारत - श्रीलंका
c) भारत - मालदीव d) भारत - बांग्लादेश

24. ग्रामपंचायतीचा प्रशासकीय प्रमुख कोण ?
a) सरपंच b) तलाटी
c) ग्रामसेवक d) उपसरपंच

25. मधुमेह ____ च्या कमतरतेमुळे होतो ?
a) साखरे
b) ग्लुकोज
c) इन्सुलीन
d) जीवनसत्त्व अ

26. संकरित कापसाचे जनक कोण ?
a) ए. बी. पटेल
b) वाय. एल्. सिंग
c) सी. टी. पटेल
d) यापैकी नाही

27. अग्निशामक साधनामध्ये कोणता वायु वापरतात ?
a) इथिलिन
b) कार्बन डाय ऑक्साईड
c) मिथेन
d) ऑक्सिजन

28. गोबर गॅसचा प्रमुख घटक ____ आहे.
a) मिथेन b) इथेन
c) ब्युरेन d) हायड्रोजन

29. बँकांचे राष्ट्रीयीकरण कधी करण्यात आले ?
a) 1965 b) 1980
c) 1991 d) 1999

30. नियोजन काळापासून भारतीय व्यापाराची उलाढाल
a) वाढत आहे b) कमी होत आहे
c) तेवढीच आहे d) सांगता येत नाही

31. व्यवस्थापन व कामगार यांतील संघर्षाचे मुळ कारण ____ आहे.
a) मतभेद b) वर्गभेद
c) वेतन d) वर्णभेद

32. 13 व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष कोण ?
a) के. सी. पंत
b) विजय केळकर
c) सी. रंगराजन्
d) यापैकी नाही

33. व्हॅटची शिफारस कोणी केली ?
a) रेखा समिती
b) एल् के झा समिती
c) हजारी समिती
d) यापैकी नाही

34. थंड प्रदेशातील जलचर सुरक्षित राहतात, कारण
a) आर्द्रता
b) दवबिंदु
c) तापमान
d) पाण्याचे असंगत आचरण

35. ओझोन थर कोणते किरण अडवते ?
a) अतिनील b) क्ष
c) गॅमा d) अल्फा

36. भोपाळ दुर्घटनेतील वायु कोणता ?
a) सल्फर डाय ऑक्साईड
b) क्लोरिन
c) मिथिल आयसोसल्फेट
d) हायड्रोजन डाय सल्फाईड

37. स्पाय रोगावर ____ शेवाळ आहे.
a) नील हरित b) हरित
c) लाल d) रंगहीन

38. अणुभट्टीत कोणती प्रक्रिया चालते ?
a) केंद्रिय संमिलन
b) केंद्रकीय विखंडीकरण
c) संयोग
d) यापैकी नाही

39. तुरटी ____ वापरतात.
a) विद्युत विलेपनासाठी
b) रक्त प्रवाह थांबवण्यासाठी
c) शिल्प बनवण्यासाठी
d) काच रंग बनवण्यासाठी

40. पाचव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी
a) 1969-74
b) 1974-79
c) 1980-85
d) 1985-90

41. 'गरिबी हटाओ' कोणत्या पंचवार्षिक योजनेची घोषणा केली ?
a) पहिल्या
b) दुसऱ्या
c) चौथ्या
d) पाचव्या

42. भारतातील दुसऱ्या क्रमांकाचा उद्योग कोणता ?
a) हातमाग
b) साखर कारखाने
c) ज्यूट
d) पोलाद

43. लोखंडाचे गंजणे ही ____ अभिक्रिया आहे.
a) मंदगती
b) जलदगती
c) उष्माग्राही
d) यापैकी नाही

44. रातांधळेपणा कोणत्या जीवनसत्त्वाच्या कमतरतेमुळे होतो ?
a) अ b) ब
c) क d) ड

45. कोणत्या देशाशी भारताची सीमा सर्वात लांब आहे ?
a) चीन b) पाकिस्तान
c) बांग्लादेश d) नेपाळ

46. भारत पाकिस्तान सीमेचे नाव काय ?
a) रॅडक्लिफ लाईन
b) ड्यूरँड लाईन
c) मॅकमोहन लाईन
d) यापैकी नाही

47. यूटीओचे (UTO) मुख्यालय कोठे आहे ?
a) पॅरिस
b) न्यूयॉर्क
c) जिनिव्हा
d) लंडन

48. भारतात सर्वाधिक ऊर्जानिर्मिती ____ विद्युतकेंद्र करतात.
a) जल
b) अणु
c) औष्णिक
d) सौर

49. भारत ____ देश आहे.
a) विकसित b) अविकसित
c) अतिविकसित d) विकसनशील

50. भारत खालीलपैकी कशाचा सदस्य नाही ?
a) ASEAN b) SAARC
c) UNO d) IMF

51. सार्कचे मुख्यालय ____ आहे.
a) दिल्ली
b) काठमांडू
c) मनिला
d) कोलंबो

52. भारतातील पहिले अणुविद्युत केंद्र कोणते ?
a) तारापूर
b) काक्रापार
c) कल्पकम्
d) कैणा

SECTION - B (गुण : 26)

या विभागात एकूण 26 प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला एक गुण याप्रमाणे हा विभाग 26 गुणांचा आहे. या विभागाला उणे गुणपद्धत लागू नाही.

1. 12 व्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी काय आहे ?
2. कोणत्या प्रकारच्या अर्थसंकल्पात सार्वजनिक उत्पन्नाएवढाच खर्च केला जातो ?
3. मागणी नियमाच्या विरुद्ध वागणाऱ्या वस्तूंना काय म्हणतात ?
4. भारतीय मध्यवर्ती बँकेची स्थापना कधी झाली ?
5. मध्यवर्ती बँकेच्या पतनियंत्रणाचे दैनंदिन साधन कोणते ?
6. आर्थिक मंदीचा वस्तूच्या किंमती वर काय परिणाम होतो ?
7. भारतातून सर्वाधिक निर्यात कोणत्या राष्ट्रगटास होते ?
8. सी एफ एल ट्यूबमध्ये कशाचा वापर करतात ?
9. शून्य गणात स्थान मिळालेल्या मूलद्रव्यांना काय म्हणतात ?
10. भारतीय जी पी एस प्रणालीचे नाव काय आहे ?
11. मेघाट्रॉपिक्स कोणत्या दोन देशांचा संलग्न प्रकल्प आहे ?
12. मिनामाता आजार कशामुळे होतो ?
13. भारत स्टेट निकष कशा संदर्भात आहेत ?
14. अलू निनोची निर्मिती कोठे होते ?
15. आम्लवर्षाला कारणीभूत वायु कोणते ?
16. चीनने गिळंकृत केलेल्या भारताच्या भूभागास काय म्हणतात ?
17. एन एस सी एन संघटना कोठे कार्यरत आहे ?
18. भारतात एकूण किती जलमार्ग आहेत ?
19. भाक्रा नांगल धरण कोणत्या नदीवर आहे ?
20. पी एस एल व्ही म्हणजे काय ?
21. विश्वनिर्मितीचा मान्यताप्राप्त सिद्धांत कोणता ?
22. भारताच्या दक्षिण पूर्व आशियायी धोरणाचे नाव काय ?
23. स्कर्व्ही हा आजार कोणत्या जीवनसत्त्वाच्या कमतरतेमुळे होतो ?
24. द्रव धातू कोणता ?
25. सर्वाधिक जैवविविधता जगात कोठे सापडते ?
26. भारतात एकूण घटकराज्ये किती ?

SECTION - C (गुण : 28)

हा विभाग दीर्घोत्तरी स्वरूपाचा आहे. या विभागाला एकूण 28 गुण आहेत. या विभागाला उणे गुणपद्धत लागू नाही.

1. अलिप्ततावाद आणि त्याचे आजचे महत्त्व यांवर टीप लिहा.

2. 1991 पूर्वीच्या भारतीय अर्थव्यवस्थेवर चर्चा करा.

3. मध्यमान काढा.

Xi	110	115	122	129	90
Fi	4	7	12	11	8

4. सरलित वारंवारिता वक्र काढा.

विक्री	शहरांची संख्या
600-650	1
600-700	3
700-750	7
750-800	14
800-850	8
850-900	4